

* NATURRESERVAT

VÄLKOMMEN TILL KÅRARVSGRUVAN

Längs stigen som går genom naturreservatet kan du se många spår från äldre tiders gruvbrytning. Flera små gruvbrott och varphögar finns här. Området är rikt på ovanliga mineral och under 1800-talet utforskades det av Jöns Jacob Berzelius och Erik Nordenskiöld. De hittade och beskrev flera okända och ovanliga mineral här vid Kårarvet. Följ stigen och vandra i deras spår så får du veta mer om vad de upptäckte under mossor, lavar och tallar!

Illustration: Kent Holmqvist.

UNDER MARKEN...

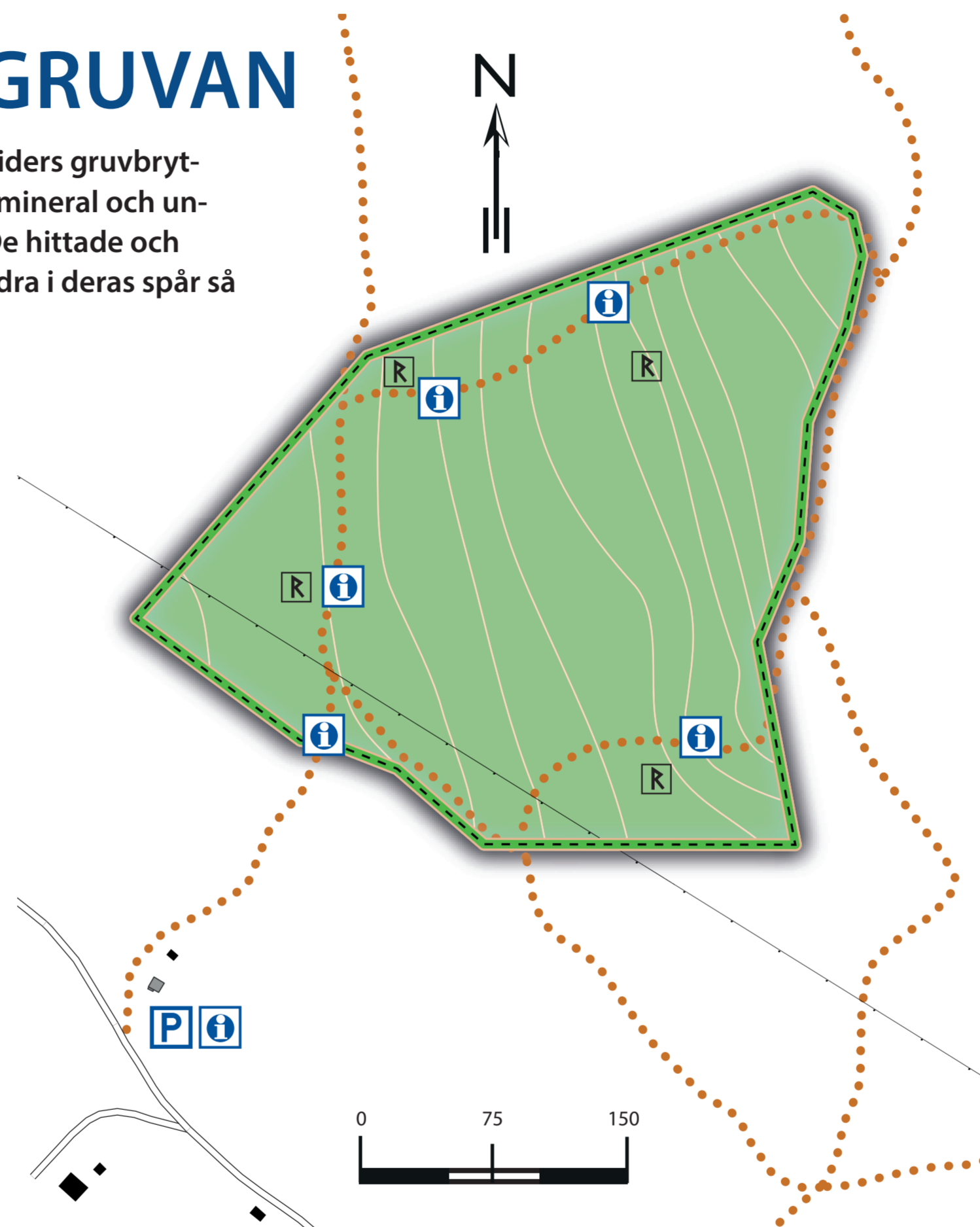
Berggrunden i området består av leptit. En finkornig bergart uppbyggd av mineralen kvarts och fältspat. Den har en ljusgrå färg och bildades för mer än två miljarder år sedan. Något yngre är bergarten pegmatit som trängt upp och stelnat i sprickor i

den äldre berggrunden. Vid Kårarvet kan du se dessa gångar som ljusa, glest bevuxna band som höjer sig någon decimeter över den omkringliggande marken. Pegmatit består huvudsakligen av mineralerna kvarts, mikrolin, albit och muskovit och är oftast vit ibland rödaktig.

Det var i pegmatiten som Berzelius och Nordenskiöld fann så många ovanliga mineral att "Falupegmatiten" blev känd över hela världen.

...**OCH OVAN JORD**
Skogen i reservatet består mest av tall. Marken är mager och täcks av lavar och mossor. Här

kan du träffa på småfåglar som talgoxe, blåmes och entita. Kanske får du se ekorren och på vintern spår efter möss och sorkar som ilat över snön. En vandringsstig går genom reservatet. Längs stigen finns informationsskyltar som berättar mer om de olika gruvbrotten.

LILLA GEOLOGISKOLAN

Geologi - läran om hur jorden är uppbyggd och hur den har bildats.

Mineralogi - läran om mineraler

Mineral är jordens och övriga planeters byggstenar, eftersom de bygger upp bergarterna och bergarterna i sin tur bygger upp planeterna.

Exempel på vanligt förekommande mineral är kvarts, fältspat och glimmer. Dessa mineral bildar de olikfärgade kornen i vanliga bergarter.

Bergarter bildas på olika sätt och delas in i tre grupper:

Magmatiska eller vulkaniska bergarter:
Granit, gabbro, diabas, porfyr och pegmatit.

Sedimentära eller avlagrade bergarter:
Sandsten, lerskiffer och kalksten.

Metamorfa eller omvandlade bergarter:
Gnejs, amfibolit, glimmerskiffer, kvartsit och marmor.

§ I RESERVATET FÅR DU INTE:

- Medtaga bergarter eller mineral från området,
- Tälta,
- Göra upp eld,
- Framföra motordrivet fordon

Syftet med naturreservatet är att bevara områdets geologiska samt kultur- och vetenskapshistoriska värden.

Förvaltare: Falu kommun och Länsstyrelsen Dalarna
Markägare: Falu kommun
Storlek: 7 hektar
Beslutsår: 1983

Producerad av Länsstyrelsen Dalarna 2014
Karta: © Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrundskarta © Lantmäteriet